

Kome pravno lice može da odobri pozajmicu?

Pravno lice može da odobri pozajmicu:

- fizičkom ili pravnom licu u zemlji i
- pravnom licu u inostranstvu koje je u većinskom vlasništvu domaćeg pravnog lica – zajmodavca.

Zakon ne zabranjuje firmi da odobri zajam bilo kom fizičkom licu rezidentu pa tako ni **osnivaču**. Ipak, ovde treba biti oprezan.

Imovina firme služi za obavljanje delatnosti i sticanje profita, te u skladu sa ovim ciljem sa njom treba raspolagati.

Ukoliko osnivač ima uticaja na odlučivanje u vezi sa raspolaganjem imovinom privrednog društva, te sa njom raspolaže kao da je njegova lična, nastaje zloupotreba koja se ogleda u **probijanju pravne ličnosti**.

Jednostavno rečeno, ukoliko pravno lice odobri pozajmicu osnivaču koja je u interesu samog osnivača, a ne i u interesu pravnog lica, nadležni organi, prema načelu fakticiteta, mogu ovaj akt tretirati kao zloupotrebu pravnog lica i oporezovati kao uzimanje iz imovine društva.

Kao što smo već napomenuli, firma može da **odobri** zajam odnosno pozajmicu (ali ne i kredit) **svakom drugom pravnom licu ili preduzetniku u Republici Srbiji**, u manjem obimu i povremeno.

U prethodnom tekstu smo govorili o važnosti diferenciranja kredita od zajma (pozajmice).

Zakonom je pravo na odobravanje kredita dato isključivo bankama. Pravna lica i preduzetnici ne mogu se baviti odobravanjem kredita, već isključivo zajmova odnosno pozajmica. Prema tome, privredno društvo odnosno preduzetnik

može da zaključi ugovor o zajmu odnosno ugovor o pozajmici, ali ne i ugovor o kreditu.

Odobravanje zajmova treba održati na razumnoj meri, kako nadležni organi ne bi ove transakcije okarakterisali kao neovlašćeno bavljenje kreditiranjem.

Dok god je **odobravanje pozajmica sporadična aktivnost, a ne delatnost**, firma može da finansijski pomogne **bilo koje pravno lice ili preduzetnika u zemlji**.

Ipak, kada su u pitanju **strana lica, zakon nije liberalan**.

Prema članu 23. Zakona o deviznom poslovanju, rezidenti – pravna lica mogu **nerezidentima** odobravati finansijske zajmove **pod uslovom da je nerezident – dužnik po kreditnom poslu u većinskom vlasništvu rezidenta**.

Pri obavljanju ovih poslova, rezident – pravno lice dužno je da ugovori i od nerezidenta pribavi **instrumente obezbeđenja** naplate.

Prema tome, **rezidenti pravna lica ne mogu odobriti zajam stranom licu koje nije u njihovom većinskom vlasništvu**.

Kada se domaće pravno lice nalazi u ulozi dužnika, ne postoje ovakva ograničenja. Članom 2. Zakona o deviznom poslovanju data je **mogućnost svakom fizičkom ili pravnom licu nerezidentu (strancu) da da pozajmicu pravnom licu rezidentu**, ali su ovi poslovi **predmet evidentiranja** kod Narodne banke Srbije.

Evidentiranje se vrši u roku od deset dana na propisanim obrascima, u skladu sa Odlukom o izveštavanju o kreditnim poslovima sa inostranstvom.

www.mojafirma.rs